

Знам да и овим чланком ризикујем (оправдане?) критике да сам се у последње време фиксирао на напредњаке и да запостављам критичко праћење „жутих“ [\[1\]](#). Али, не могу да одолим а да не прокоментаришем јучерашњу вест из

Блица

, да је Николић, због штрајка глађу, „изгубио поверење“ Вашингтона и Брисела

[\[2\]](#)

Овај необичан чланак – који почива на утисцима Миљенка Дерете стеченим током његових састанака са странцима, као и на изјавама неименованих „добро обавештених дипломатских кругова“ – пласиран је неколико дана након још необичнијег текста у *Пресу*, из кога се види да, према истраживању „Стратешког маркетинга“, напредњаци Томиним штрајком нису много изгубили од рејтинга

[\[3\]](#)

. Заправо, није необичан сам текст у

Пресу

колико изворни документ о истраживању који је дат као прилог

[\[4\]](#)

. Реч је о некаквим табелама, са текстом на енглеском, без јасног почетка или краја, без заглавља или податка који би указивао на истраживачку агенцију која је урадила сондажу, са страницама чији је редослед помешан, а од којих неке очигледно недостају, те с текстом који је ручно заокруживан и подвлачен (у питању је скениран документ, не оригинални пдф фајл).

Човек се не може отети утиску да је неки од страних корисника СМ истраживања једноставно отцепио пар страница из свог примерка извештаја и дао га некоме ко га је проследио поменутом листу. *Прес* свакако да није добио истраживачки извештај директно од СМ (јер би онда пдф документ изгледао другачије), већ га је највероватније добио од неког ко је био заинтересован да ови резултати доспеју у јавност. Пошто су резултати добри по напредњаке, усуђујем се да претпоставим да је неки напредњак, који контактира са страним дипломатама, добио од неког странца овај (делимичан?)

извештај и пожурio да га пусти у медије. Смисао овог потеза је и био да се охрабре страначке присталице и порекну тврђења како је СНС изгубио на рејтингу због Томиног штрајка [\[5\]](#).

Онда је, међутим, пласиран текст у *Блицу* да је Николић „изгубио поверење“. Као и у случају *Пресовог* чланка о СМ истраживању, и овај текст се може подвести под категорију „медијског спиновања“.

Блиц

је таблоид преко ког се широј публици у Србији саопштава мишљење бриселских бирократа и ЕУ-амбасадора о појединим унутрашњим политичким питањима – рецимо, када је Србији најбоље да иде на изборе

[\[6\]](#)

. Стога је избор овог таблоида, као одговарајућег преносника поруке, сасвим разумљив. Такође, као што верујем да у основи оног спиновања преко

Преса

заиста лежи некакво истраживање СМ, тако ми се чини и да иза овог спиновања преко *Блица*

стоји нешто стварно: истинско западњачко неразумевање Томиног „жеђогладомора“ (како га је духовито назвао Турајлић

[\[7\]](#)

). Наиме, основна претпоставка целокупне западне рационалности јесте *предвидљивост*

[\[8\]](#)

. Томин „жеђогладомор“ је, међутим, био потпуно непредвидљив и ништа мање ирационалан. Николић је одлуку да започне са штрајком донео, очигледно, без консултација не само с Председништвом и ГО СНС, већ и са странцима. Тиме је изненадио не само политичке коментаторе

[\[9\]](#)

, власт, те целокупну јавност, већ и саме странце. А они баш не љубе изненађења.

„Страни политичари од свих својих партнера очекују да их унапред обавесте и објасне им наредне политичке кораке“, пише у

Блицу

[\[10\]](#)

. „Они очекују најаву, воле и научени су да их обавесте чак и медији. Николић је европске партнере изненадио, а они то не воле“.

Након ове јавне пацке коју су добили, напредњаци имају да изаберу између два пута. Први је да покушају да поврате „изгубљено поверење“. Миљенко Дерета прича да странцима уредно приказује Николића и остале као непоправљиве националисте: „Редовно ме питају `како му је то пало на памет`, а ја им одговарам `зашто сте ви очекивали да напредњаци постану другачији него што су били у СРС?`” [\[11\]](#). Да би Николић и Вучић, дакле, повратили брисел-вашигтонско поверење, они би сада морали

једно време да демонстрирају беспоговорну послушност и да ништа више не раде без дозволе. Тако ће моћи да, упркос другосрбијанских оговарања, ипак задрже наклоност странаца, без којег у данашњој Србији изгледа да нема доласка на власт (чак ни ако имате 40 посто гласова).

Други, могући пут који напредњаци могу да изаберу јесте да се ослоне управо на тих 40 посто. Ако су већ напредњачки бирачи спремни да Николићу опросте његову неуспешну представу са „жеђогладомором“ – јер су толико љути на „жуте“ да само желе да им виде леђа – онда СНС не би морао да се за било шта даље оправдава странцима. Онда би СНС требало да од мане направи врлину и да каже: „Ово је био наш самостални потез, можда не баш најбољи, можда не баш најуспешнији, али свакоко један у низу. Јер ми никога не питамо за дозволу шта да радимо“.

Штавише, морам да признам да ми, у светлу *Блицовог* текста, Николићев штрајк одједном постаје некако симпатичан. Замишљавам неког бледопутог северњака како се, за дипломатским ручком, искрено ишчуђава над овим Николићевим потезом, додајући, уз значајно одрицање главом: „Ја ове Србе никада нећу моћи да разумем“! И заиста, има у том Николићевом потезу нешто од оне типичне српске ирационалности, слабе или никакве рачунице, простодушног надања да ће саможртвовање ипак на крају бити награђено – па макар и кроз поштовање захвалног народа. Има у том Николићевом потезу нешто од нашег менталитета који нас доводи дотле да, чак и кад хоћемо да будемо западњачки прорачунати, ипак не успевамо да се дуго и ефикасно придржавамо правила калкулабилности и субсидијарности, већ свеједно, у једном тренутку, из нас избије неки индивидуалистички сентимент, нека словенска патетичност, нека неочекивана глупост или бизарност карактеристични „за децу и младунчад“ – дакле, за природног и још недовољно „подруштвљеног“ и „социјализованог“ човека.

Па чак и ова моја мала радост због забуне коју је Николићева жеђоглад изазвала код еврократа типично је српска склоност ка херојском, антисистемском, анархичном и индивидуалистичком. У основи, бојим се да, ако рационално размотримо ствари, видећемо да нам некакво нарочито добро из ове напредњачке епизоде тешко може произаћи. Плашимо се да ће напредњаци, између два поменута пута, непогрешиво изабрати први. Плашимо се да ће се ДС и СНС надаље још жешће утркивати ко ће верније и приљежније да спроводи „европску агенду“. Плашимо се да је са овим истовремено отпочела али се и завршила историја напредњачких самосталних потеза. И да ћемо од сада гледати само бескрајно опрезне, маркетиншки умивене и политички коректне напредњаке, како чекају свој ред да и они мало евроинтегришу Србију.

Или ће нас још једаред она типично српска анархоидност и хероичност све изненадити?
Да ли је од тога ишта остало код напредњака?

[1] <http://www.standard.rs/vesti/49-kolumne/7227-eljko-cvijanovi-odgovor-slobodanu-antoni-u-ili-pitanje-zbog-koga-se-preskae-rampa-.html>

[2] <http://www.blic.rs/Vesti/Politika/253995/Zvanicnici-SAD-i-EU-izgubili-poverenje-u-Tomu--Nikolica>

[3] http://www.pressonline.rs/sr/vesti/vesti_dana/story/160254/Strateski+marketing%3A+SNS+ubedljivo+ispred+DS.html

[4] [http://www.pressonline.rs/upload/boxFileData/2011/4/9/138371/Strateski marketing april 2011.pdf](http://www.pressonline.rs/upload/boxFileData/2011/4/9/138371/Strateski%20marketing%20april%202011.pdf)

[5] Рецимо: <http://www.nspm.rs/kolumne-slobodana-antonica/pouke-tominog-strajka.html>

[6] <http://www.blic.rs/Vesti/Politika/236789/Volfram-Mas-Srbija-ima-preca--posla-od-vanrednih-izbora>

[7] <http://www.nspm.rs/politicki-zivot/u-srbiji-ipak-nesto-novo.html>

[8] Макс Вебер, *Привреда и друштво*, т. 1, стр. 59; 125; 130-131; „Просвета“, Београд 1976.

Николић и бриселско „изгубљено поверење“

Пише: Слободан Антонић
уторак, 17 мај 2011 11:14

[9] <http://www.nspm.rs/komentar-dana/dobro-al-ja-sam-probo.html>

[10] http://www.blic.rs/Vesti/Politika/253995/_Zvanicnici-SAD-i-EU-izgubili-poverenje-u-Tomu--Nikolica

[11] Исто.